

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik  
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

## Néhány komoly szó a járásörmsesterekhez és járásörmesterjelöltekhez.

Irta: *Virág László* csendőrszázados. (Vége.)

Főhiba — s ezt tán legelső sorban kellett volna említeni, — hogy a legtöbb járásparancsnok nem tudott beleilleszkedni azon hivatali viszonyba, melyben állásánál fogva a területre illetékes rendőrhatalósággal (járásokban a főszolgabíróval, városokban a rendőrkapitány-nal) van; pedig a helyes kiinduló pontot könnyen megtalálhatta volna a járásörmesteri utasításban, ha annak rendelkezéseit behatóan tanulmányozta és meg is értette volna.

Ugyanis a járásparancsnok, ki addig csak mint őrsparancsnok alkalmaztatott, s a járási főszolgabírónak a közbiztonság-, csend- és rend fenntartása érdekében rendelkezésére állott, tehát annak egyenesen végrehajtó közege volt, járásparancsnokká való kinevezése által egy nagy lépést tett előre, s nem csupán egy őrs, de az egész járás területére nézve vált nem csupán végrehajtó közegévé, de egyuttal a rendőrhatalóságnak tanácsadó-jává és szakelődő-jává; alárendelt őrszeinek pedig irányítójává is lett, s azon szoros káposzt is képezi a járásbeli őrsök és a rendőrhatalóság között, mely a kétőt folytonos érintkezésben tartja, s mindkettőnek működését elősegíti. Ha pedig ez így van, úgy nyilvánvaló, hogy e hivatali viszonynak csakis a kölcsönös bizalom, a kölcsönös támogatás lehet a szilárd alapja.

Azonban akárhány járásparancsnok van, aki ezen viszonyt fel nem ösmervén, az illetékes rendőrhatalóság főnökével való érintkezéskor úgy viselkedik, mint egy alázas báb; szerencsének tartja, hogy a hatósági főnök, vagy tisztviselő vele szóba áll, feladatát szem elől tévesztve, annak kegyeit keresi, mintha csak attól függne léte és nem létének kérdése, ug, hogy viselkedése, ha csak kezdő őrsparancsnok volna is, nélküli a kellő hivatottságot és komolyságot. Ennek ellentétéképen vannak megint járásparancsnokok, akik a rendőrhatalóság főnökétől ridegen elzárkóznak, vagy azokkal szemben elutasító, sőt kihívó és henczegő magatartást tanúsítanak. Az egyik véglet oly veszélyes és észra nem vezető mint a másik.

Ezért ne felejje egy járásparancsnok sem, hogy egy megalázkodó, báb viselkedésű katonai egyén valóságos figura egy urí ember, egy hatósági tisztviselő szemében, a kitől komoly dolgot nem vár, s a kivel ko-

moly dolgot megvitatni nem is hajlandó; tehát az ilyen viselkedés eleve kizárja azt, hogy ezé irányos összműködés lehetővé váljék. Azt pedig, hogy a kihívó és henczegő magatartás mit eredményez, fölösleges magyarázni.

A járásparancsnoknak első és legkiemelkedőbb feladata: járásában a közbiztonság javítása és jó színvonalon tartása, a közbiztonsági szolgálat helyes irányítása.

Ez pedig helyesen csak úgy gyakorolható, ha a járásparancsnok éleslátásával járásában mindent alaposan megügyel, összeköttetései alapján mindenről, a mi a szolgálatot érinti, tudomást szerez, mindig tisztában van a tett hatósági intézkedésekkel, azoknak hatásával, és azon hatóerővel is, mely alárendelt őrszeinek összműködése által a közbiztonságra gyakoroltatik, felősméri és bizonyítékkal tud szolgálni oly jelenségek felől, melyek akár közvetlen, akár közvetlenül a közbiztonság kárára vannak, vagy lehetnek, és ki tud észelni törvényes módokat, melyek a rendes állapot megteremtésére vezetnek.

Szó sincs róla, akad a rendőrhatalóságnál is főnök, vagy tisztviselő, aki az őrsparancsnokot, még a járásparancsnokot is lekicsinyli és vele illetően felfogásból mérten banni meg is kísérl, — de ez kivétel, — és feltehető, hogy a fennebb érintett széles látókörral bíró, s magával, feladatával tisztában lévő járásparancsnok szemben az ilyen viselkedés csak a kísérletnél marad, mert egy tanult ember hamar felősméri az előtte megjelenő egyén tartalmát, értékét, s ha látja, hogy egy megfontolt, okosan gondolkozó, komoly csendőr altisztel van dolga, maga adja meg a módot és alkalmat arra, hogy a járásparancsnok férfias nyíltsággal és teljes bizalommal nyilatkozzék oly teendőkről és dolgokról, melyeknek komolysága kétségbevonhatlan.

Szóval, mindig csak a járásparancsnok viselkedésétől függ, hogy őt kinek és mennyire tartsák.

A főczél, — s ezt a szolgálat érdeke szigoruan meg is követeli, — hogy a járásparancsnok minden megalázkodás nélkül alkalmazkodni tudjon és a bizalmasodás látszatának kerülésével is azon legyen, hogy a rendőrhatalóság főnökének bizalmát bírja, annak becslését érdemelje ki.

A rendőrhatalóság főnökének sokoldalú elfoglaltságánál fogva sokszor lehetetlen minden irányban mindent észrevenni, és a szükséghez képest közrehatni, s ezért igen

szívesen veszi, ha a járásparancsnokban támaszát látja, s ezzel közöl oly dolgokat is, melyek szigorú titkot képeznek, s bár nem is állanak szorosan összefüggésben ezek a csendőri szolgálattal, mégis jónak látja, hogy arról a járásparancsnok tudjon, s viszont szívesen hallgassa meg a járásparancsnok olyirányú közléseit is, a melyek ugyan a hatósági jogkörbe vágnak, de ezek a hatóság főnökének figyelmét oly dolgokra irányítják, melyek eddig figyelmét kikerülték.

Magától értetődő dolog, hogy az ily — nem bizalmaskodó, — de bizalmas érintkezés kell, hogy alapját képezze azon szolgálati viszonyoknak, mely a két tényező között fennáll.

Ily viszony mellett nem lehet kételkedni abban, hogy a kölcsönös megértés és támogatás egy helyes összműködést hoz létre, mely a járás közbiztonsági viszonyainak helyes ápolására jótékonyan hathat.

Egyéb polgári hivatalokhoz, bíróságokhoz való viszonyában is legyen a járásparancsnok viselkedése alkalmazkodni tudó, tolokodás nélkül különösen a bíróságokkal keresse az alkalmat a minél gyakoribb érintkezésre, mert azoktól is sok olyan dolgot tudhat meg, a mi feladatának megoldásában csak hasznára lehet.

Ne felejtse, hogy a hatóságok egymás támogatására vannak utalva, s hogy ezek célirányos összműködése szülhet csak országszerte rendszeres és törvényes állapotokat.

Ezért a megokolatlan hibozódás, a hivatalfőnökökkel való érintkezés kerülése huzó, mert ezáltal elszalasztatik egy-egy alkalom, mely a járásparancsnok mindenirányú értesültségét öregbíthetné.

Minden oly esetben, mikor közte és a rendőrhatalóság főnöke, vagy más hatósági megbízott között nézeteltérés támad, vagy azok kérdésére a gyakorlatában még elő nem fordult eset miatt felvilágosítást adni nem tud, ne habozzék, hanem mondja azt meg nyíltan, de a legelső és az eset sürgősségehez képest megválasztandó alkalmat arra használja fel, hogy tisztí elöljárójától tanácsot kérjen, s mikor a dologgal már tisztában van, ne késsen a hatóság főnökénél megjelenni s az információt megadni.

Ha pedig ily esetekben dolgával tisztában lenne, de abban, illetve az adott felvilágosításban a hatósági főnök, vagy tisztviselő meg nem nyugodna, a járásparancsnok maga proponálja, hogy az ügy a tisztí elöljáró elé vitessék, mert ebben a hatóság is megnyugvást találhat, de maga a járásparancsnok is.

Egy okos, életrevaló járásparancsnok mindig találja meg a helyes kivezető utat, nehogy a helyes összműködés lényegtelen félreértéseknek, vagy nézeteltérésnek áldozatul essék, s abból a szolgálatra kár háramoljék.

A társadalmi érintkezésben sem találja meg sok járásparancsnok a helyes utat, azért szinte lehetetlenlé, nem ritkán neveltségessé teszi magát. Az egyik tulajdonságosan soknak, a másik épen kevésnek képzelet magát; szóval nem tudja önmagát, állását értékelni.

A társaság helyes megválasztása mindenkinek nagy gondot okoz, de annak helytelen megválasztása a járásparancsnoknál jóval több kárt okozhat, mintha attól teljesen visszavonul, bár az elszigeteltséget a járásparancsnok állása meg nem tűri, mert akkor tájékozottsága, itélőképesége hiányos, modora darabos marad.

Jóllehet a csendőr altisztnek és csendőrnek minden alkalommal követendő magatartása és gondolkozásmódja nézve az ált. szolg. határozványok, a szolg. utasítások, és a szolgálati szabályzatok elég világos rendelkezéseket tartalmaznak, mégis mert a csendőr járásörmester, mint járásparancsnok egy szűkebbkörű, de tekintélyesebb számban képviselő legénység csoportnak elöljárója, neveleje, szükséges hangsúlyozni, hogy a helyes gondolkozásmód, helyes magatartás és itélőképeség sokkal fokozottabb mérvben kívánatik meg tőle, mint az alárendelt altisztek és csendőroktól, mert csak az taníthat, aki maga is tud, s szellemileg csak az képes kiemelkedni az alárendelték közül, aki kellő szellemi fölényrel is rendelkezik.

Mindenirányú magatartásában, gondolkozásmódjában a járásörmesternek, — de az erre törekvő altiszteinknek is — az kell hogy legyen irányadója, hogy ő *első sorban katona*.

Ez minden tekintetben, szavában nyilatkozzék meg.

Nehogy félreértsek! Ez alatt nem a tulzott fessesség, nyersség, ugrándozás értendő, hanem első sorban a nyílt, határozott, tiszteletet parancsoló fellépés, meggondolt beszéd, minden szózátyárkodás, fességes mellőzésével.

Erintkezésében — megalázkodás nélkül — nyilvánuljon meg kivétel nélkül mindenkivel szemben udvariassága, bizalmat ébresztő modora, adja meg mindenkinek kivétel nélkül a kellő tiszteletet, melyet önmagával szemben is elvár.

Baráti viszonyt csak oly egyénnel szemben engedjen meg magának, a ki arra correct, férfias gondolkozásmódja, kifogástalan jelleme, és társadalmi állásánál fogva is érdemes.

Ennek megítélésére azonban egy-két nap, vagy hét nem lévén elégséges, ha új állomásra, ismeretlen emberek közé jut, a járásörmestertől elvárható cseleltetés — tartózkodó állápontra helyezkedve — figyelje meg, hogy úgy maga, mint családja, kivel léphet gyakoribb érintkezésbe, majdan baráti viszonya.

Az ugynevezett tolokodás látszatán is kerülje. Jó érzék mellett könnyen felismerheti, hogy kik hol látják, fogadják szívesen, vagy hidegen s ehhez alkalmazkodva igyekezzék a remélt, vagy felajánlott barátságot elfogadni, illetve ápolni, vagy pedig kudarc nélkül visszavonulni.

Látogatásainak időpontját válogassa meg, alkalmazkodjék az állomásán divó szokásokhoz, szokatlan időben senkit ne háborgasson, senkinek terhére ne legyen.

Látogatás idején kívül csak meghívásra jelenjék meg magánháznál s bármí aggályai támadnának a meghívás

iránt, azt mereven soha se utasítsa vissza, igyekezzék az elől okosan kitérni, illetve magát kellő időben és módon udvariasan kimenteni.

Gyerköczök, léha gondolkozású egyének, vagy csak látszólag is erkölcsi hibákból szenvedő egyéniségek eleve is kizárandók szűkebb ismeretségéből.

Ellenségeskedés, rosszakarat, rosszakaratu, vagy felülletes fecsegés — a mi hasonlókát szülhet — mindenki vel szemben kerülendő.

A szolgálati dolgoknak avatatlanok, polgári egyének vagy családtagjai előtti szóbahozása a szolgálatra is káros lévén, lehetőleg kerülendő, mert azoknak, kik ehhez nem értenek, ez kellemes beszéd tárgya nem lehet.

Nagyobb szolgálati eredményekkel való dicsekvés, pláne ha ezt önmagától hozza elő egy csendőr-altiszt, a tekintély emelésére nem, de az igazmondásában való kétkedésre vezethet.

A csendőr-altiszt igyekezzék nem szóval, hanem tettekkel eredményeket felmutatni, működése közügyelem tárgya, s eredményes működése hozza meg a feltétlen bizalmat és tiszteletet.

Ha családja van a járásörmesternek, tünjék fel minő gondoskodó, jó családapa, szerető férj, családi élete legyen kifogástalan és tiszteletreméltó.

Erkölcseiben legyen példányképe alárendeltjeinek; anyagilag pedig legyen független.

Kerüljön és családjával is kerültesen minden nagyzást, erőlködést, nehogy neveltségessé váljék.

Hivatásában is kerüljön minden túlzást, legyen szolgálatkész, senkit, a ki tanácsért, felvilágosításért fordul hozzá, ridegen el ne utasítson, hanem ha módjában áll, kellő tanácsal szolgáljon, felvilágosítást nyújtson, ha pedig ezt nem teheti, kellő udvariassággal mondja meg ezt nyíltan. Szóval, ha valaki bármily körülmények között bizalommal fordul hozzá, azzal úgy intézze dolgát, hogy a bizalom továbbra is fönmaradhasson.

Ha valamihez nem ért, valamit nem tud, ahhoz hozzá ne szóljon; kerülje a tudákoskodást és okoskodást. Minden fennálló törvényt, vagy szabályt, legyen az katonai, vallás-erkölcsi, társadalmi, tartson meg és környezetével is tartasson meg, mert kivételt ő sem képezhet.

Nem kímél meg az élet egy embert sem a megpróbáltatásoktól, ezzel mindenkinek tisztába kell lenni.

Csapások szerencsétlenségek mindenkit érhetnek s ezen változtatni nem lehet, de benne megnyugodni a vallás-erkölcsi életből, az isteni gondviselésbe vetett hitből merített erővel lehet, de kell is, mert ha ez nem így volna, csupa kétségbeesett embereket látnánk csak körülöttünk.

Az emberi természet akként van berendezve, hogy az elégedetlenség felé inkább hajlik, mint a megelégedettség felé, de ennek nem lehet következése az, hogy józan belátású ember a jóban is csak a rosszat keresse, a rossznak pedig esetleges jó oldalait észre nem véve saját lelki életét dulja fel.

Sőt ellenkezőleg! Az élettapasztalatokból leszűrt azon tanulás, hogy az élet csupa küzelemből áll s gondok nélkül senki sem él, épen arra ösztönöz, hogy ki-ki munkásságával életelőzját minél sikeresebben töltsesse be, megnyugvását multjában, reményét pedig jövőjében feltalálja, annál is inkább, mert a nagy társadalom az egyént munkásságában magára nem hagyja, hanem érvényesülésére módot és alkalmat ad.

Mi csendőrök, mint emberek is, mint katonák is szokva kell hogy legyünk a folytonos küzelemhez és az élet kedvező és kedvezőtlen tanulásaihoz s e mellett a magasabb cél iránti törekvés tudata, az intőző körönek, előjáróknak minden irányban és minduntalan megnyilvánuló gondoskodása mindmennyi ok arra, hogy meghiusult remények, megpróbáltatások nyomán is boldogulásunk utját megtalálni, követni tudjuk s lelki-életünket aként rendezzük be, hogy előrelévő törekvésünknek mi se állhassa utját.

*A munka elfoglal, megad minden szellemi és testi fáradságra, küzelemre, megtanít helyesen és nemesen gondolkodni, a pihenés és szórakozás idejét nemes élvezetű lenni.*

A munkához azonban, hogy az tökéletes legyen, egész ember kell.

*Filmunka csak kontárkodás. Kontárkodásból pedig megélni sehol sem lehet.*

Ha ez általánosságban áll, ugy különösen áll ez járásörmestereinkre, kik csak mint egész emberek végezhetnek olyan munkát, melyet tőlük az állásuk és szabályok megkövetelnek, miből következik, hogy ugy nekik, mint az ezen rangot elérni vágyó altisztjeinknek egész embereknak kell lenniök, mert ezen állásban a kontár sokáig nem tarthatja magát, a jövőben pedig el sem érheti azt.

Ezért járásörmestereinknek és leendő utódaiknak ugy szolgálatban, mint szolgálaton kívül, tehát a társadalmi életben is kerülni kell minden szélsőséget, szorgalommal, tele jó akarattal és ambícióval — alárendelve a magánérdeket a szolgálat érdekének — arra kell törekedni, hogy maguknak a szellemi fölényt és kellő társadalmi műveltséget megszerezzék, positiojukat szilárd alapon biztosítsák, maguknak pedig a nemes, de érdem szerint mindig elősmert tevékenységben sikerüljön megtalálniok a megnyugvást és megelégedettséget, melyet nem lesz nehéz elérni akkor, ha erősebb megpróbáltatások idején eszükbe jut, hogy egész emberek kell hogy legyenek a küzelemben s hogy a gondviselés oltalma mindenkor velük van, mert ezen tudatból meritenek annyi erőt, a mennyi a küzelemhez elég lesz.

Említettem, hogy épen a magas követelmények folytán, mik járásörmestereinkkel szemben támasztanak, áll előtérben az iskolai előképzettség (qualificatio) megkövetelése.

Az iskolai qualificatio képezi a gyakorlati működés alapját. E nélkül az alap nélkül építeni nem lehet. Silány alapra pedig csak silány építmény kerülhet,

melynek alapját, ha másképen nem lehet, utólag kell aláépíteni, mert másképen rombadól.

Altiszteink és csendőreink mikor a testület tagjaivá lettek, jórésben a szilárd épülethez megkövetelhető alappal, előképzettséggel kevésbé rendelkeztek, a leg-többen az írás, olvasás és számvetésben mint kezdők mutatkoztak.

De kiképzési rendszerünk, mely az írás, olvasás és számvetésben való jártasságra ugyszólván szorítja őket, alaptétó munkát végez s a kiben a kellő jóakarattal és hivatásérzettel megvan — az igaz, hogy hosszú éveken át — a magasabb képzettséghez szerezhet magának szilárd alapot, hogy arra a sokoldalú tudás, szakképzettség, megfontoltság épületét rendre felépíthesse s vég-célben elérhesse az altiszti állás koronáját képező járás-örmesteri rendfokozatot s azon szellemi fölényt, mely a vezetéshez, neveléshez feltétlenül szükséges.

Mig a jelenlegi járásörmesteri állásban működő bajtársaknak léteerdeke, a mennyiben mindenirányu képzettségük a kívánt mértéket meg nem ütné, — hogy képzettségük fogyatékosságait folytonos tanulással pótolják, addig fiatalabb altiszteiknek, minden időt, eszközt és módot fel kell használniok arra, hogy szakadatlan munkásságukban ür soha se keletkezzék, je jussanak váratlanul és kuszületlenül a kitűzött cél közelébe, mert hosszú évek munkássáit pár hónap alatt pótolni nem lehet s keservesen érheti őket majdan az önvád, ha mulasztásuk folytán a küzdő térről épen az utolsó pillanatban szorulnak le s náluknál esetleg fiatalabbak, kik az időt jobban kihasználták, jutnak előtérbe.

Ezen törekvésben fiatalabb altiszteinknek egymással a szó szoros értelmében versenyre kell kelniök; mert — idők feltévol fokozódván a követelmények is — csak akkor lesznek képesek a kitűzött célét elérhetni, ha a versenyben kiválnak s a majdan alkalmazandó szigorubb mértéket is megütik s az előjárók mindenesetre idő-szerű s természetesen fokozottabb kritikáját, a tüzpró-bát sikeresen kiállani tudják.

A kifejtendő verseny eredményétől függ, hogy a homlokterében álló iskolai előképzettség (qualificatio) megkövetelése mikor válik szükségessé.

Tehát munkára fel! a munka nemesit; erős kitartás pedig a célhoz visz.

## Az eskütétel módja.

Irta: K. Nagy Sándor.

### I.

Azt bizony tapasztalásból tudom, mert látom, hogy a tanuként megidézett csendőrok nem mindnyájan egyforma módon teszik le az esküt: egyik feltett kalappal és három újját feltartva, másik levett kalappal és feltartott három újjal, a harmadik levett kalappal és jobb kezét szívére téve esküszik, vagy legalább akar esküdni a világi bíróság előtt. Ebből aztán

néhá majdnem szóváltás származik a bíró és csendőrk között.

Épen azért nem lesz felesleges erről beszélni egy keveset.

Az ám, egy kissé tájékozódni, hogy milyen módon tegyék le az esküt azok a csendőrok, a kiket a bíróság tanuként hallgat ki?

De hát tegyünk ugy, mint a kancsali mészáros, a ki nem odavág, a hová néz. Kerülő uton igyekezzünk a cél felé.

Mert hátha időközben belevágná a szavamba a sok minden iránt érdeklődő örsvezető ur s azt kérdené:

— Csak egyféle eskütétel van?

Megelőzöm a kérdést s mondok valamit a régi és újabb eskütétel módjáról.

Higgyék el, megérdemli a meghallgatást. Sok érdekes dolog van benne, a mit kevés helyen olvashatnak.

És hogy el ne felejtjük, bocsássuk legelőbbre annak a közjogi eseménynek felelmitését, hogy milyen módon esküszik az ország királya a koronázás alkalmával.

Ez az eskütétel két részből áll: először a templomban, másodsor a szabad ég alatt.

A koronázáskor a koronázásra kitűzött katolikus templomba vonul a király innepélyes menettel, az országgyűlés tagjaival s egész felesleges udvarával, a zászlós urakkal; a templom ajtójában várja a herceg-prímás papságával együtt s a főoltárhoz vezet, ott rövid beszédet intéz hozzá, melynek bevégetével a király le-térdel és két kezét az evangéliomra téven, esküt tesz le az igazság és közebe s Isten egyházainak fentartása s az egyház szolgálainak tiszteletben tartására, az egyházi (róm. katolikus) szertartási könyvben foglalt eskü szavai szerint. Ezután a hercegprímás egyházi imák és litániák között a királyt szentelt olajjal jobb karján, mellén és vállán felkeni, Szent-István palástját és saruit ráadja, majd oldalára köti Szent-István kardját, melyelyel a király a nép felé fordulva három keresztvágást tesz, annak jelölül, hogy az országot és vallást bármiféle jövő támadás ellen védeni kész. Ezután az oltár legfelső lépésőjére térdel a király, akkor a hercegprímás és az ország nádora, (legutóbb Gróf Andrássy Gyula helyettesítette a nádort), a szent koronát a király fejére teszik, jobb kezébe a királyi palczát, baljába az arany almát adják és a királyi trónra ültetik, mire megdördülnek az ágyuk és harangok. Itt az aranyalmára meg kell jegyezni, hogy ennek tulajdonképen az volna a rendeltetése, hogy a hazai földből megtöltessék, (a mint hajdan más nemzetknél szokásban is volt) s azt jelképezi, hogy az aranyalmában átadott földdel az egész ország átadatik a király hatalmába.)

A mise bevégetése után a király, fején a koronával, vállán a Szent-István palástjával, lóra ül s a főurak és főpapok kíséretében egy kijelölt szabad ég alatti emelkedetebb hely felé vonul s a nemzeti színű posztóval bevont magasabb állásra lovastul felmegy s annak aranyos szőnyeggel bevont közepén állást foglalva, jobb kezét

ég felé, baljában pedig feszületet tartva, a primás előolvasása után, a nép hallatára, a királyi esküt az alkotmány s az ország szabadságainak megtartására leteszi. Innen ismét lóháton a királydomb felé vonulván, arra lovával egyedül felvágat és Szent-István kardjával a világ négy része felé négy keresztvágást tesz annak jeléül, hogy az országot bárhonnán jövő ellenség ellen kész megvédeni.

Igy ment végbe a király koronázási eskütétele ősidőktől fogva a legujabb időkig . . .

A mi hont szerző őseinknél az eskütételnek egy sajátos módját találjuk. A mint egy régi krónika írja: «midőn a honfoglalásra kiinduló hét fejedelmi személyek Álmost vezéröknek és parancsolójuknak választották, Álmos vezérért tulajdon vérüket egy edénybe bocsátván pogányi módon, esküvéseket megerősítették».

A régi skithák nagy cserépedénybe bort töltöttek, beleje az esküvel szövetkezők vérért keverték, felvágva bőrüket törrel, vagy késsel, az edénybe kardot, nyilat, bárdot, kelevézt mártottak, erre fogadásokat tettek és azután a borral vegyes vért megitták.

A régi kunok, midőn a görögökkel szövetkeztek, ezüst serlegbe véres bort töltöttek, azt testükből eresztett vérről összevegyítették s hasonlóan tett a görög császár is s aztán mindketten megizlelték ezt az italt, — ennek megtörténte után előhozattak egy ebet, vagy egy farkast s azt együttesen kardjaikkal darabokra vagdalták, annak jeléül, hogy így vesszenek el azok, a kik az esküt megszegik.

Az avar kán — egy régi görög történetíró szerint — a tüze esküdt.

Igen nevezetes s talán legtovább fenmaradó szokás volt a földre esküvés. Ez leginkább a határvillongásnál, vagy a föld miatti perelkedésnél fordult elő. Nevezetesen azon a földön, melynek tulajdonjoga vitás volt, ástak egy gödröt, ebbe a gödörbe lépett az, a kinek az esküt megítélték, még pedig mezitláb kellett a gödörbe lépnie, hogy talpa érintse a vitás földet, kezébe is vett onnan egy marék földet s akkor a földet hivta fel bizonyágul, hogy igaz, a mit mond s a föld esküben a földnek haragját és boszúját hivta fel, hogy ha hamisan esküszik, nyelje el, süllyesse el őt a föld, ne gyümölcsözőek birtokosának, ne fogadja magába az ő holt tetemét és vesse ki azt magából.

Erre a földesküre még példát is hozhatok fel a népmondából, melyet Arany János olyan szépen megénekel: «A hamis tanu» című költeményében, a mely így kezdődik:

«Állj elő vén Márkus! vedd le a süveged,  
Hadd süsse a napfény galamb-ész fejedet,  
Tartsd fel három ujjad, esküdjél az égre,  
Atya, Fiu, Szent-Lélek hármias Istenségre,  
Hogy az a darab-föld, a melyen most állasz  
Nem tarcsai birtok, ladányi-határ az.»

Az történt ugyanis, hogy a ladányiak és tarcsaiak között per folyt a határkérdésben, a ladányiak a tarcsai

határ egy részét maguknak tulajdonították s ezt az öreg Márkus tanuval akarták bizonyítani. Ez tudván az eljárást, előre ladányi földet tett a csizmájába a talpa alá és aztán a peres földön megesküdt, hogy ladányi föld az, a melyen áll s megátokozá magát, hogy ha igazat nem mond, testét a föld be ne vegye, hanem az az örvény nyelje el, a mely ott van a közeli Kőrös-folyóban és lelke se találjon nyugodalmat. Ezen föld-escü alapján a bíróság a ladányiaknak ígérte vala a peres földet, nem tudván azt, hogy az öreg Márkus milyen ravaszsággal élt. Nemskóra meghalt az öreg Márkus s midőn koporsóját a sirba eresztették s földet kezdtek reá hányani: egyszer csak a koporsó a földből felvetődött, a holt test a koporsóból kizuhant s egyenesen az örvénynek tartott, a hol az öreg megesküdt és abba süllyedt el. Ez volt a hamis föld-escüjének a következménye.

## ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

### Egy gyilkosság kiderítése.

Közlő: *Kucmüts István* csendőr-örsvezető.

Az 1903. év május hó 18-án este 10 órakor Dobrota András belkai lakost, a faszinben való foglalkozása közben, egy jól irányzott lövéssel súlyosan megbesebítették, melynek következtében pár percznyi haláltusa után, a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszenvedett.

A besztérczebányai örs értesülvén az eseményről, annak nyomozására azonnal egy öt főből álló járőrt vezényelt ki a helyszínére.

A helyszini szemle megejtésénél a járőr a hullától négy méternyi távolságra a fojtásnak használt papírból visszamaradt foszlányokat talált és ugyanott egy férfiú eredő bocksornyomokat fedezett föl, melyek 80 lépésnyire a járőrü utra vezettek.

A járőr ezek után még megállapította, hogy a meggyilkolt a cselekmény elkövetése napján Radvány községben fát fuvarozott, a honnan este 9 órakor érkezvén haza, miután a lovakat kifogta és az istállóba elhelyezte, a faszinbe ment, hogy vacsorája fölmelegítéséhez fát vigyen. Eme munka közben érte a halálthozó golyó és oltotta ki életét.

A járőr most már a nyomozás érdemi részéhez fogott; de minden buzgalma és erőfeszítése mellett sem volt képes a legesekélyebb nyomra vagy fonalra akadni, mely a tettes kilétére a legtávolabbról is rámutatott volna. Mindössze annyit tudott kétségtelenül megállapítani, hogy a gyilkosság boszu műve volt.

Eme sikertelenség egyáltalán nem lankasztotta a járőr buzgalmát, hanem ellenkezőleg, még fokozottabb tevékenység kifejtésére buzditotta és minthogy a lakosság ismeretes zárkózottsága mellett alig volt kilátás arra, hogy a további kérdezősködés a nyomozást előbbre vigye, elhatározta, hogy éjjelen való leszállások tartása

által kísérli meg valami támpont megszerzését. De hogy a lakosságot szándéka tekintetében félrevezesse, kivonult a községből és a közeli erdőbe húzódott meg az éj beálltáig. Akkor aztán a sötétség leple alatt a késő éjjeli órában visszatért a községbe, hogy szándékát végrehajtsa. A község lakosai már rég nyugvóra tértek, a házak ablakai sötéten meredtek az éj homályába és siri csend uralkodott az egész község területén. Annál inkább szembeötlött a járőrnek, hogy csupán egyetlenegy ház ablaka világít bele a nagy sötétségbe. A járőr, meggyőződést szerződött, hogy mi történik a kivilágított házban, óvatosan megközelítette azt és meghúzódott a kivilágított ablak alatt. Bent a szobában két férfi állt szemben egymással, lázszólag igen fontos beszélgetésbe emelődve. De a hangok nem hatoltak az ablakon át és így a beszéd tartalma nem volt kivehető. A járőr egyik tagja erre az épület hátsó részére kerülve, fölkuzszott a nyitott rozoga padlásra és ott a vékony padozaton elnyújtózkodva, fülét szorosan a padozathoz illesztve, hallgatózni kezdett. És az élelmes csendőr jól számított, mert most minden szót tisztán kivehetett, a mit a férfiak lent egymással váltottak. Képzélhető mennyire fokozódott az érdeklődése, midőn azt hallotta, hogy a beszélgetés a gyilkosság körül forog. A férfiak egyike épen azt beszélte társának, hogy a meggyilkolt egy utczasorban lakván, a lóvás zajára fölébredt és megnézendő, hogy mi történt, azonnal lakásának ablakához sietett, a hol a gyilkosság színhelye felől épen egy férfi futott el, kiben Drenka András, a meggyilkolt sógorát vélte fölismerni. Különben is nagyon valószínű, hogy Drenka követte el a gyilkosságot, — vélekedett az elbeszélő — mivel sógorával ellenséges viszonyban állott és csak nemrég is egy örökösödési perpatvarból kifolyólag megöléssel fenyegette.

A járőr eme kihallgatott beszélgetés alapján azonnal Drenka lakására sietett. Itt a zörgetésre Drenka neje nyitotta ki az ajtót és a járőrt megpillantva, annyira remegni kezdett, hogy az ajtóba kellett kapaszkodnia, hogy össze ne roskadjon. Drenkát felköltve, a járőr, ellenkezése után erőszak alkalmazásával a községházhoz kísérte, hol azonnal kikérdezés alá fogta. Drenka a hozzá intézett kérdésekre előadta, hogy a gyilkosság elkövetése napján ünneplő ruhába és *csizmába* öltözve tehénvásárlás végett Besztercebányára ment; de ott nem találván vétésére való tehenet és miután arról értesült, hogy Felsőperecsény községben van egy olyan eladó tehén, a minőt ő keres, ebbe a községbe ment; a honnan este 9 órakor ért haza. Ekkor azonnal lefeküdt és nem is távozott többé el hazulról. Drenka ezen előadását ugyan a szomszédok és a kikérdezett családtagjai is mindenben megerősítették, azonban a járőr a tanuk bementését aggályosan találván, Drenkával Felsőperecsénybe ment és ott fölkereste azon egyéneket, a kiknél Drenka tehénvásárlás végett megfordult. Ezek is igazolták, hogy Drenka tényleg megfordult náluk; de a föltett kérdésekre előadták, hogy Drenka

ez alkalommal rendes hétköznapi ruhát viselt és lábán nem csizma, hanem *boeskor* volt; továbbá, hogy a *községből, nem mint állította, este, hanem még a délelőtt folyamán távozott el.*

Drenka még ezen bizonyítékok mellett is konokul megmaradt tagadása mellett.

A járőr további bizonyítékok után kutatandó, Drenkánál hámozást tartott, mely alkalommal sikerült egy szétszakított ujságpapírt találnia, mely a *fojtás papírmaradékának kiegészítő részét képezte.* A további kutatás folyamán a kertben a buza közt a földre ásva a járőr egy ládát is talált, melyet fölbontva, abból egy *hétesövű fegyver került napfényre*, melynek egyik csővében a töltés most is ben volt. Ezt a töltést megvizsgálva, a járőr megállapította, hogy annak fojtása ugyan ujságlapból készült, melynek egy darabját a lakásnál talált, valamint a töltény *ömlődarabjai teljesen azonosak azokkal, melyeket a boncolásnál a hullában találtak.*

Drenka még most is tagadott, sőt azt is tagadta, hogy a talált fegyver az ő tulajdona volna. Azt állította, hogy fogalma sincsen arról, miként került a fegyver az ő kertjébe.

A járőr, ámbár az eddig összegyűjtött bizonyítékok is teljesen megvilágították Drenka bűnösségét, még most sem fejezte be a nyomozást, hanem a fegyver tulajdonjogát is tisztáznai akarván, sorba járta a szomszédos városban levő összes vaskereskedőket, míg sikerült azon üzletre ráakadni, a hol a fegyver annak idején el lett adva.

Az illető kereskedő azonnal fölismerte a fölmutatott fegyvert és könyveiben utána nézve, megállapította, hogy a fegyvert, melynek száma is pontosan be volt jegyezve, annak idején Drenka András alsóperecsényi lakos vásárolta nála.

Most végre Drenka is megtörtött és látva, hogy további tagadása hiábavaló, töredelmesen beismerte a gyilkosság elkövetését, a melyre tényleg a boszu vezetete. A bíróság Drenkát 15 évi fegyházra ítelté.

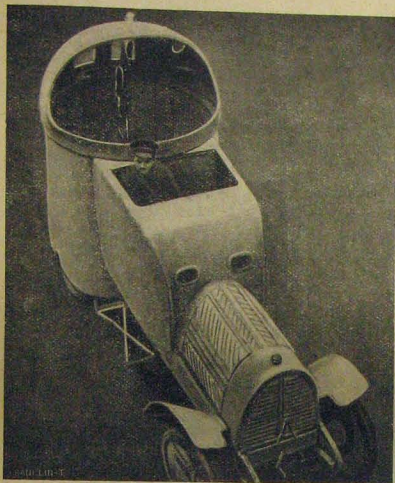
A kitartó, fáradságot nem ismerő buzgógnak és az észszerű, körültekintő és igazán ritka szakszerűséggel és rendkívüli ügyességgel vezetett nyomozásnak tehát meg volt a szép eredménye.

Tanulhatunk belőle mindannyian.

## ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

### Földünk keletkezésének kora.

Ma már általában elismert dolog, hogy a föld keletkezése sokkal régebben történt, mint a hogy a régi felfogás nyomán hinni szokás. De azért hiában keresünk a természettudományi és geológiai művekben egészen pontos számot a világ teremtésének idejére vonatkozólag. Természetes, hogy ezt a kérdést a tudó-



A francia kormány számára készült hadi automobil elülről és hátról nézve.

sok megközelítőleg sem tartják megfejthetőnek; legfőlebb a föld és a naprendszer keletkezésének idejét próbálgatják némileg megközelítőleg számokban is kifejezni.

Régebben ezek a számok rendkívül eltérők voltak egymástól, mert hiányzott minden megbízható számítási alap. Jelenleg azonban komoly tudósok olyan adatokra építenek, a melyek legalább a valószínűség megközelítését lehetővé teszik.

A legújabb vizsgálódók egyike Wellisz angol tudós, ki az ismert Kant-Laplace-féle elméletre támaszkodva, arra az eredményre jut, hogy az a korszak, midőn a föld kérge már annyira kihült, hogy az első réteges leülepedések keletkezhettek,  $3\frac{1}{10}$ -szer hosszabb időbe telt, mint az azóta napjainkig eltelt idő. Minden geológiai korszaknak, azaz minden réteg lerakódási idejéül azt az időszakot veszi, mely alatt az egyenlítő és a föld pályájának átlagpontjai egyszer megkerülik az egész égboltozatot s ez az úgynevezett platói, vagyis nagy év. Ily módon számítva, a föld már kerek számban kilencz millió éve, hogy megalakult, mint külön világtest. Számításai egészen tudományos jellegűek, de természetesen ő maga is csak föltevésnek tartja elméletét s egyáltalán nem állítja, hogy az említett évszám egészen pontos volna. Mindamellett kétségtelen, hogy a matematikai alappal bíró s valószínű számítás egyelőre eléggé megbízható.

Még érdekesebb Thomson Vilmos híres angol természetbúvárnak a nap korának megállapítására vonatkozó számítása. Thomson abból indul ki, hogy a nap

a meleg kisugárzása következtében lassanként folyvást hül. Mivel a nap melegének fokát megközelítőleg képesek vagyunk megállapítani s azt is tudjuk, hogy eredeti melege, midőn kőanyagja megsűrűsödött, legalább tíz milliószor nagyobb kisugárzást fejtett ki, a számításra már van némi alapunk, de ezenfelül még a kihülés idejét is meg lehet állapítani. Mindezt tekintve véve, Thomson számítások és okoskodások eredményeként azt állítja, hogy a nap legalább 100 millió év óta sugároz ki világosságot és meleget, de ez a működése még legfőlebb ötször ily hosszú ideig tarthat, de egyszeresmind folyvást gyöngül s bizonyos évmilliók múlva kevesebb lesz, mint a mennyire az embernek szüksége van.

A nap és föld keletkezésénél természetesen még sokkal későbbi az ember keletkezése, bár ez is régebb, mint a hogy őseink hitték. Ma már például egészen bizonyos, hogy a kínaiaknak 2200 évvel Krisztus előtt egészen rendezett államuk volt; ugyanakkor már az Eufrates és Tigris partjain is fejlődött társadalmi élet mutatkozik s valószínűleg jóval elzött szintén ilyen élet volt a Nilus torkolata körül is. Ezenkívül a régészeti leletek is sokkal régebb idők mellett tesznek tanúságot. Közép-Európában sok lelet került napfényre oly korszakból, midőn itt még sarkvidéki éghajlat volt s ezek a leletek nemcsak emberek létezéséről tesznek tanúságot, hanem azok életmódját, különösen vadászatukat, ruházatukat is híven tüntetik elénk. Ezen kor után Közép-Európának egész állatvilága átalakult, egyes fajok teljesen kihaltak vagy kiköltöztek, a mi csak

hosszu idoszakok lefolyasa alatt történhetett meg. Az európai régészeti leletek tehát arról tesznek tanubizonyosságot, hogy az ember már sok-sok ezer évvel ezelőtt élt itt.

A tudósok újabban abban állapodtak meg, hogy Európában két jégkorszak volt s az ember már e két korszak között is élt. Valószínű, hogy az utolsó jégkorszak és a jelenkor között rövidebb idoszak esik, mint a két jégkorszak között. Heim zürichi tanár, és tekintetben kiváló szaktudós, azt állítja, hogy az utolsó jégkorszak óta legalább 10,000 év telt el, de legfőlebb 50,000, s hogy a két jégkorszak a föld történetében bizonyos periódusok körjelensége, mely valószínűleg összeköttetésben áll a már említett platói nagy évvel, azaz körülbelül 26,000 év alatt ismétlődik. Ha tehát kerekszámban véve 10,000 év folyt le a legutolsó jégkorszak óta, még most fele idoszakait sem értük el a legközelebbi jégkorszaknak. Pedig kétségtelen, hogy a legutolsó jégkorszak előtt már éltek emberek a földön s volt bizonyos műveltségük is.

Az emberi nem keletkezésének ideje tehát 10,000 évnél sokkal régibb.

Ez magában véve igen rövid idő más élőlényekével összehasonlítva, de sokkal hosszabb, mint apaünk gondolták s ha a két jégkorszakot a platói évvel számítjuk, ma már az emberi nem 30—40,000 esztendő s a földön.

Természetes, hogy az első korszak még inkább a természetrajz, mint a történelem körébe tartozik, sőt a rendszeres történelem alig éri el a 3000 esztendőt, egyes kísérleteket nem számítva. Lesz-e még az embernek oly hosszú ideje a földi életben, mint a mennyi eddig volt, teljesen bizonytalan, bár valószínű. Mindenesetre eljő az a kor, midőn ember többé nem lesz, mert a föld élete örökös változás.

\*\*\*

#### Kiállítás a sarki vidéken.

Eredeti kiállításról írnak az amerikai lapok. Ez a kiállítás az északi sarkvidék egy nevezetes pontját fogja közelebb hozni a műveltséghez: Alaskát. Alaska szorgalmas lakossága bizonyára megérdemli, hogy a közfigyelem és érdeklődés egy pillanatra feléje irányuljon. Majdnem legyőzhetetlen akadályokkal küzdöttek és igazán emberfölötti erővel fáradtak, dolgoztak, a míg sikerült nekik egy teljesen lakatlan, jégmezők közé beékelte földet a műveltség előtt feltárni, annak mérhetetlen kincseit kiaknázni és országukat művelt állammá fejleszteni. Az eredményre annál büszkébbek lehetnek, mert mindent rövid nyolcz esztendő alatt értek el.

A mikor még kényelmes gőzhajók nem álltak az emberiség rendelkezésére, a mikor még vasutak alig voltak, bihetetlennek látszott az a gondolat, hogy némileg is meg lehessen közelíteni az északi sark vidékét s magak kevesen voltak, a kik megkockáztatták, hogy Alaska földjére lépjenek, a melyről azt hiték, hogy a jégen kívül nem fognak találni rajta semmit. De amint az első ember megfordult Alaska hegyei között és elmondta mit látott, Amerika figyelmé egyszerre felébredt. Ma már Amerikáé

Alaska, a hol hír szerint legközelebb kiállítást fognak rendezni.

Alaska valamikor Oroszországé volt és 38 év előtt vette meg Amerika. Az oroszok nagyot örültek, a mikor hét millió dollárért eladták adni Alaskát Amerikának, mert azt hitték, hogy ott zuzmónál egyégy üveg sem terem, de most, hogy az amerikaiak vállalkozási szelleme kinyitotta a szemüket, nagyon szívesen visszavennék háromszoros árért is.

Magának az iparkiallításnak czélja az, hogy a világot meggyőzzék arról, hogy Alaskának a havon és jégen kívül van egyebe is, sőt valóságos csudaországja a természet szépségeinek. A kiállításban óriási panorámák és kinematográfok fogják bemutatni Alaska szépségeit, hegyeinek gyönyörű vidékeit, melyek közül egymaga a 19,000 láb magas Mac Kinley megérdemli, hogy valaki odautazzék Alaskába és lassu a szédítő magasságban, jégtől ragyogó csucst, a melyet még nem taposott emberi láb.

Alaskát azonban nem ezért vette meg Amerika, hanem aranyáért. Ekkor kezdett tulajdonképen fejlődésnek és virágzásnak indulni Alaska. Azóta Dawson, Seward, Rome villamos világítással vannak ellátva, telefon összeköttetésük van a világ minden részével, kényelmes vendéglők, szállodák állanak az idegenek rendelkezésére. A vasuti állomás Bannerben van az Anvil-Creek mellett, ugyanott posta- és táviróhivatal is van. Érdekes, hogy csilingszék szánokon kívül automobilon is átlának az érkezők rendelkezésére. A mi Alaska klimatikus viszonyait illeti, az ellentét nagyon szembeszökő az északi és déli vidékek között. Északon dermesztő hideg van, míg délen langyos meleg. Azok az aranyások, kik éveket töltöttek Alaskában, valósággal elragadtatással beszélnek ez ország éghajlati sajátosságairól, mely különösen kedvező a Suezina-völgyben. Ez a völgy körülbelül 400 angol mérföld hosszú, középet vasutvonal szeli át s rétein hat láb magasra nő a fű. A föld legkiválóbb talaja a gabonaművelésnek, legfőképen pedig a zabnak, úgy, hogy nagyon sokan vannak, a kik a mezőgazdaságot kultiválják és a föld terményeiből élnek. Kikötővárosuk Seward. Nagyon szépen épült tengeri város, melyben nem-hogy egész éven keresztül nincsen jég, hanem ellenkezőleg, átlagos hőmérséklete megfelel Baltimore éghajlati viszonyainak.

A kiállítás fölátványossága természetesen Alaska aranya lesz. Be fogják mutatni a bányákat, aranytelepeket, aranyomskák körülbelül az 1894-iki san-franciskói kiállítás mintájára, de annál nagyobb és szemléletesebb alakban. Természetesen Alaska lakossága is részt vesz e kiállításban s az maga is elég tanulságos látványosság. A felszíni lakossága indián-törzsek maradványa, a mely főleg az asszonyokon látszik meg. Rövid idő alatt csodálatos készséggel alkalmazkodtak a modern műveltség követelményeire, a mellett azonban a ősi faji jellegüket is igyekeztek megtartani. Az asszonyok mind magas növéseük, erősek, szorgalmas munkások. Szővéssel, főnással és csomókötéssel foglalkoznak, melylyel valóban művészi szépségeket és faldiszket állítanak elő. A férfiak pedig a faipari kézimunkában rendkívül jártnak és érdekes, művészi dísz tárgyakat faragnak. Ezeket kívül be fogják még mutatni Alaska árad- és növényvilágát is az őskori állati csontváza maradványaitól kezdve, s a többek közt bemutatják egy mammutnak a csontvázat is, a melyet Alaska jégsziklá közl ástak ki, a mely nyolcz-tizezer esztendő óta pihent jégcsírjában.



## Képeinkhez.

### Hadi automobil.

Az automobil-gyártás fejlődésének katonai czélokra való hasznosítására vonatkozólag nevezetes lépést tettek ismét a francziák. Próbát tettek a hadügyminiszterium egy bizottsága előtt egy új hadi automobil-típussal. A gépköcsi a lehető legkedvezőtlenebb terepen, mindenféle akadályok közt teljes biztonsággal, minden baj nélkül járt; ba keskeny árokba bukkan, van rajta két kerék, mely hidul szolgál ilyenkor; 2—3 méter széles árokba az egyik parton leszalad, a másikon föl, akár előre, akár hátra.

A szerkezet főbb jellemző vonásai: motora 35 lóerejű, a melyvel a 2-300 kilogramm súlyú kocsit 45 kilométeres sebességet tud elérni s 50 százalékos emelkedésű lejtőkön is fel tud haladni. Négy kereke kimozdítható helyéből; a vezető rendes körülmények között úgy ül benne, mint egyik képünkön látható, de a kor mányzó rúd tetszés szerint megrövidíthető, a vezető ülése lejjebb süllyed s az ember teljesen eltűnik s két nyíláson át néz ki az útra. A hátsó részen egy forgó torony-féle van, a melyből egy mitrailleuse esővei néznek ki s a torony belsejében 14,000 töltésre való rekeszek férnek el.

Két tüzérnek van helye a toronyban: az egyik egy bicikli-félen ül s a lába nyomásával szabályozza a mitrailleuse mozdulatait. A tüzekek hátulról mennek be a toronyba egy páncélos ajtón, a vezető oldalról jut a helyére.

## HIREK.

A pozsonyi kerület mult évi tevékenysége. A pozsonyi csendőrkerületi parancsnokság területén a mult év folyamán előfordult közbiztonsági zavarokból a pozsonyi szárnny 96, a trencsényi 97, a balassagyarmati 94, az esztergomi 95, a nyitrai 93, a besztercebányai szárnny pedig 94%-ot derített ki. Az előfordult közbiztonsági zavaroknak tehát összesen 95%-a derült ki. A mult évi néhez viszonyok között és folytonos létszámbiány mellett elért ezen valóban szép eredményért a csendőrkerületi parancsnokság a kerület összes legénységének a legfelsőbb szolgálat nevében elismerését nyilvánította.

Összpontosítás. A szegedi fűrészgári munkások bérmozgalma alkalmából, a belügyminiszter úr utasítása folytán, Pataki Károly hadnagy vezetése alatt 30 főnyi karhatalom összpontosított. A karhatalom a városi rendőrséget támogatja.

Vizbeugrott tolvaj. Komárom János, Bekésmegye dobozi illetőségű, lopással vádolt egyén, Puskás János és Szabó Lajos dobozi őrsbeli csendőr járőr elől — nyomozás közben — Doboz község határában a Kőrös folyóba ugrott, hol a jég alatt nyomtalanul eltűnt. A gulyai szakaszparancsnokság a vizgálatot bevezette.

Megtámadott járőr. A háromszékmegeyi Kézdiszentlélek községben február 12-én este nyolcz óraker Szilágyi Károly és Ágya Sándor cz. őrsvezetőköl állott járőrt több polgári egyén megtámadta és megsebesítette. A járőr a támadókkal szemben löfegyvert és szuronyt is használt, minek következtében két polgári egyén életveszélyesen megsebesült. A járőr mindkét tagjának sérülése könnyebb természetű.

Orozva leütött csendőr. Szabó Géza, Hirtelen István és Bartók Sándor polgári egyének Sándor József tiszai-őrsi őrsbeli csendőrt szolgálaton kívül, február 11-én Tiszai-őrsön, egy táncmulatságon összeszólalkozva orozva megtámadták, dorongokkal hátulról leütötték és összeverték. Szabó csendőr, kinek sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek — az őrsön ápolják.

## KÜLÖNFÉLÉK.

Nagy Napoleon s az „M” betű. Az egyik angol folyóiratnak rendkívül bő idejű biztörükusa a minap kis cikkelyt irt arról, hogy mily nagy szerepet játszott I. Napoleon életében az M betű. E szerint az első nagy csata, a melyet Bonaparte megnyert, Maregonal volt és dícsőségének, hatalmának sirja: Moszkva. A feleségét Mária Lujzának hívták. Legjobb marsalljainak (Masséna, Marmont, Macdonald, Murat, Moncey, Mortier) továbbá huszonhat főtábornokának volt M betűvel kezdődő neve. Az első ellenséges főváros, a melybe diadalmasan bevonult Milánó volt, az utolsó Moszkva. A két legveszedelmesebb összeesküvést Malet és Marmont szötte ellene. Első kancellárja Montesquieu volt és Franciaországban utóljára a La Malmaison kastélyban tartózkodott. Mailand kapitányra bizta magát és Szent Ilona szigetére Monthalon kísérte. A szigeten büséges szolgája Marchand volt. Moreau árulta el őt és Murat mártir-halált halt az ügyéért.

Erős telek. Az ideikez hasonló erős telek ritkák ugyan, de azért még sokan emlékeznek rájuk. Az emlékek azonban csak évtizedekre terjed, míg évkönyvek tanúsítják, hogy századokkal ezelőt is borzalmas hidegek voltak. 1408-ban pl. a Kattagat tengerszoros úgy befagyott, hogy a farkasok kényelmesen át-sétálgattak Jütlandba. 1460-ban gyalog, lovon s kocsiával jártak át Lübeckből, Rostockból és Stralsundból Dániába. 1468-ban meg oly kemény hidegek jártak, hogy a fündriai katonáknak kieszott bort kalapáccsal kellett szétverni. A legismertebb tél mégis az 1812—1813-beli, mikor Észak-Németországban s Oroszországban Napoleon hadai erővel pusztáltak el. A francia-német háboru alkalmával is erős hideg járta. 1897-ben a higany is megfagyott Norvégiában. A spirituszos hőmérő 45 fok Celsiusot mutatott.

Megkövesedett erdők. Az amerikai államok kormánya elhatározta, hogy az arizonai megkövesült erdöket birtokba veszi, hogy azt mint természeti csodát fentartsa az utókor számára. Magukban véve az ilyen megkövesült erdők nem tartoznak a nagy ritkaságok közé, mert ilyeneket sok helyen lehet látni, leginkább Kairo körül, Algírban és Tuniszban, a hol az ásatások nyomán sok megkövesült erdőre akadtak. Az arizonai lelet azonban mégis megérdemli a figyelmet. Itt ugyanis nemcsak egy-egy fatörzsről van szó, hanem egész erdőrészeket ástak ki s a megkövesedett fák között egész faóriások is vannak. Érdekes, hogy egyik-másik fa egészen le van dőlve s mely szakadékok hidalt át, természetes és bizonyára erősebb köhídat képezve, mint amit valaha emberi tudomány épített. Néhelyt kövület belsejében alvathat és chalcidot is lehet találni, a melyeknek jelentékeny forgalmi értékük is van. Az amerikai

tudósok azt hiszik, hogy a megkövesedett fák nagyobbbrészt a coniferákhoz tartoznak és már évezredek óta fekszenek a föld gyomrában. A fák föld alá süllyedését a földfelület változásai okozhatták és a tenger vízének beszivárgása következtében nagy mennyiségű só rakódott rájuk, a homok végül vastag réteggel borította be azokat és lassanként kővé váltak. Évezredek múlva ismét történt egy talajváltozás és a föld felszínre tette azt, a mit egyszer magába zárt. Az ilyen földfelületváltozásokat vagy vulkánikus erők vagy földrengés vagy a tenger vízének a föld gyomrába való hatolása okozza és ilyenkor mindig a legritkább természeti ritkaságok tárháza kerül a felszínre.

**Az állatok és a tükör.** Egy berlini egyetemi tanár érdekes cikkben számol be azokról a tapasztalatairól, a melyeket az állatoknak saját tükörképükkel szemben tanusított magatartásának megfigyelésénél tapasztalt. A kanárimadár — írja — kezdetben nyugtalan érdeklődéssel nézi magát a tükörben, aztán egyre izgatottabb lesz, míg végül dühösen rácsap a tükörre és úgy viselkedik, mintha élő ellenféllel kellene szembeszállnia. Ha eme hirtelen mozdulatai között véletlenül a tükör megkerül és így a képét nem láthatja, lázas sietséggel ide-oda röpök és keresi ellenfelét. — Egy török kacsát heteken keresztül figyelte meg és azt találta, hogy mindig nagy örömmel tartózkodik olyan helyeken, a hol tükörök vannak. Sőt a mikor ennek a kacsnak a párja kimult, naposzázt tükörbe nézett és úgy látszott, mintha a saját képét a melv hane bizonyulna a párját vélte felismerni, folyton eszokolgatná. A macska is rögtön ellentelet sejt saját tükörképében és ezt egész viselkedésével el is árulja.

## HASZNOS TUDNIVALÓK.

**Az aprószág tartása és nevelése.** Ezzel a címmel *Królopj* Alfréd ügyes, népszerű könyvecskét irt erről a tenyésztési ágról, a mely ma már hazánkban a szarvasmarhatenyésztés után a legfontosabb és legjövendelműbb. Behatóan ismerteti a baromfi fajtaírt, tenyészésüket, nemesítésüket, tartásukat, az őket fenyegető betegségeket, termékeik értékesítését, s végül az értékesítés szervezeteit, a különböző szövetkezeteket. A hasznos fűzet, a mely a Franklin-társulat által kiadott Falusi Könyvtárban jelent meg, két koronába kerül.

**Rendkívül nagy gyümölcsök természetése.** Néha valóban óriás példány gyümölcsöket láthatunk a kirakatokban, különösen pedig körteket, a melyekről az ember azt hinné, hogy valamely külön fajhoz tartoznak. Pedig nem úgy van a dolog. Kertészeki mesterség az egész, melynek titka im a következő: A fiatal körtefának, melyet törpére nevelnek, támadnak buja növényű alsó hajtásai. Ezeket a helyett, hogy lenyessé, hozzápárosítják tavasszal (kettős nyelvmetszéssel) egy fölöttük levő körteághoz, a melyen biztosan kivehető gyümölcstermő csap van. Az alsó hajtás pár hét alatt egygyé forr össze a felső ággal, a mikor az már elvirágozott. A körtevirágnak szokása, hogy egy csapban három-négy körtét köt. Ha ráhagyják, föl is nőveli valamennyit. A mesterkedő kertész azonban, pár heti megfigyelés után megítélve, hogy melyik körte indult neki legjobban a növekedésnek, a többi letördeli mellőle s csak a legidősebbet hagyja meg belőlük. Most azután ezt az egy darab körtét két anya táplálja, az édes szülője, meg a dajka. Így nő azután meg azon az egy fán, az az egy darab körte két-három fontos óriássá, a mivel az avatatlanokk barmulata lehet ejteni. Ezt a mesterkedést kertészi műnyelven szoptatásnak nevezik.

## Szerkesztői üzenetek.

**A szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.**

**K. M.** Kérelmet előljáró parancsnoksága útján kell előadni 2. A felmentt szoldatlét a koronaőrsegnél a következő: őrmester 1 kor. 30 fill., szakaszvezető 1.10, tizedes 90 fill., gyalogos 70 fill.; ezenfelül a tisztsek számára 34 k., a gyalogosok számára 28 k. havi szolgálati jutalomdíj. Jelentkezése esetén előjegyzésbe veszik, s őrésdés esetén beidézik. Ha jó a minősítése úgy előjegyzésbe vétele valószínű. 3. Az előléptetés a megüresedett helyekhez képest történik. 4. Kérheti.

**H. J.** Előbb hat havi próbaszolgálatot kell végeztén, s akkor leteheti a vizsgát.

**N.** A domino játék, ha a jelzett módon játsszák: tiltott szerencsejáték, mert a nyereség vagy veszteség nem a tudástól, hanem kizárólag a véletlentől függ.

**M. A.** csendőr. Weisz Manfréd consorvgyára Budapest, IX. Máriássy-utca 1. sz. Kérelmére innen árjegyzéket kap. Husconsorvet a közös hadsereg consorvzékéteblől is kaphat, ha ezt a szárnyparancsnokságtól kéri.

**Török** csendőr. Olvassa el a szolgálati szabályzat I. Réssz 280. pontját.

**83. sz.** Nem illetékes (Illetékszabályzat 47. §. 8/5 p.) 2. Kérdezze meg a szakaszparancsnokságtól.

**M. B.** Egy kultuszminiszteri rendelet értelmében ezidőszent csak a budapesti baptista hitközség ismerhető el törvényesen megalakultnak, ennél fogva a baptista vallásfelekezethez való belépés és pedig személyesen máshol, mint a budapesti polgármesternél nem jellemlhető.

**J. M.** őrsvezető. Kérdezze meg a szakaszparancsnokságtól.

**F. O. j. ó.** Olvassa el a vadászatról szóló törvény 12. §-át.

**D. P. pr. csendőr.** Ha megszakítás nélkül lépett át a testületbe, akkor nyugdíjaztatása esetén a pónzügyorségi, valamint ugyanezen feltétel mellett katonai szolgálati ideje is be lesz számítva. Azonban igényjogosultságra csakis 12 évi tényleges katonai szolgálat után tarthat igényt.

**M. B.** őrsvezető. 1. Nincsen iskolai kvalifikációnhoz kötve, csupán az előírt szakzsrga letételét követelik. 2. Nem. 3. Bármelyik nagyobb fővárosi könyvkereskedésben. 4. Igen, ha csak valami nagyképzettségű egyén nem folyamodik.

**A. V.** csendőr. Igényjogosultsági igazolványt csakis 12 évi tényleges katonai szolgálat után kaphat, vagy pedig, tekintet nélkül a szolgálati idő tartamára, ha a közbiztonsági szolgálatban oly módon sérült meg, hogy habár ezáltal katonai szolgálatra képtelen vált is, polgári hivataloknál még alkalmazható. **S. J.** őreg zsanár. Kérdésre, miután szolgálati ügyet érint, nem adhatunk felvilágosítást.

**A. J.** csendőr ez. őrsvezető. Ha már nyugdíjaztatt, kérheti nyugdíjának végkielégítéssel való megváltását. Ennek őrsége esetről-esetre lesz megállapítva, de a nyugdíj megállapításánál alpnpl. vélt javadalmazás kétevi összegét meg nem haladhatja. Az ez iránti kérelmet az illetékes honvédelmiigazgató parancsnokság útján kell előadni.

**F. S.** Azt mi nem tudhatjuk, várja be míg értesítik, vagy forduljon a pályázatot hirdető hatósághoz.

## NYILTTÉR.\*

**Villamos zseblámpa.** Nagyon praktikus, különösen éjjeli portyázásoknál, rejtkekkelébe átvizsgálásánál stb. A beszerzésre nézve utalunk lapunkban közölt Wittenberg-féle hirdetésre.

\* Az e rovatban közöltéktért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

# HIVATALOS RÉSZ.

## SZEMELYI ÜGYEK

### Jutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter úr 1907. január hó 19-én kelt 140.465.906.—V. b. számú rendeletével, *Szaecskó* Gyöngytyuk József fegyveres esavagónak 1906. aug. hó 9-én Mucsin község határában fegyveres küzdelem után történt ártalmatlanná tétele alkalmával tanusított katonás, bátor és önfeláldozó magatartásukért, (a mely alkalmossal *Barta* József csendőr, *Szaecskó* által meglovetve, súlyosan megsebesült), az V. számú csendőrkerületi parancsnokság állományába tartozó *Barta* József csendőrnek 400 és *Koroján* Sándor próbacsendőr cz. őrsvezetőnek 200 korona jutalmat adományozott.

### Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

*Albert* János járásörmester, a legénységi létszám kiegészítése körül — jelentkezők gyűjtése által — tanusított kiváló buzgalmaért.

### Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

*Szélyes* Mózes és *Fazekas* Lajos járásörmesterek, *Polák* Benedek és *Porubcsán* Gábor cz. őrmesterek, valamint *Bátorfi* Vincze őrsvezető, a legénységi létszám kiegészítése körül — jelentkezők gyűjtése által — tanusított buzgalmukért.

### Előléptettek:

1907. február 1-ével a VI. sz. csendőrkerületnél:

*Szakál* János csendőr cz. őrmester, őrsvezető cz. őrmesterré;

*Imre* József, *Somogyi* István II. és *Németh* Pál csendőr cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi tényleges szolgálat betöltése után:

*Bíró* János, *Veres* Miklós, *Sattler* Tamás, *Sándor* András, *Pál* Sándor, *Bakk* István, *Bíró* András, *Schuffert* Mihály, *Becsán* Tivadar, *Forika* Péter, *Sándor* István II., *Pap* János VI., *Keszler* Dániel, *Fodor* Dániel és *Fodor* János I. sz., *Mikla* József, *Schmid* Máté, *Zsilovecz* Miklós, *Sárközi* Antal és *Tóth* Ferencz I. VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, czimzetes őrsvezetőkké.

### Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

*Harai* Antal, *König* József, *Balázs* György, *Albert* István, *Juhász* János, *Benedek* Lajos, *Kardos* Géza,

*Fábián* József, *Junk* Győző, *Szopós* János, *Fábián* József, *Csegezi* Kálmán, *Pálfi* Gáspár, *Kovács* József I., *Molnos* Antal, *Gál* József, *Zöld* István, *Virág* János, *Munyán* Miksa, *Kovács* Péter és *Balla* Ferencz I. sz. és *Tóth* Mihály I., *Ács* Gergely, *Bátori* István II., *Hóbor* Ferencz, *Gaál* Péter, *Cseh* Antal, *Lipirt* Ferencz, *Tóth* Czere Kálmán, *Alof* Lajos, *Vajda* József, *Badri* István, *Pálfi* Lajos, *Kiss* Imre I., *Csizmadia* György, *Haaz* István, *Kolma* Imre, *Király* Sándor I., *Ikker* Kálmán, *Szöke* Lajos, *Zabrana* Gyula, *Leposa* József, *Németh* Lajos I., *Bognár* János II., *Weinacht* Mihály, *Egyed* János, *Szabó* Ferencz II., *Törő* János, *Farkas* Kálmán, *Molnár* Gyula, *Nagy* István, *Kiss* Károly, *Füg* József, *Komáromi* Kálmán, *Nagy* János III., *Jeki* Sándor, *Herbath* Sándor, *Becsák* János, *Szabó* István I., és *Zsédenyi* Sándor VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

### Házasságra léptek:

az I. sz. csendőrkerület állományában:

*Törzsök* Mihály őrsvezető, *Imre* Annával január hó 19-én Újszekelyen;

a VI. sz. csendőrkerület állományában:

*Kreitli* József őrsvezető, *Schwarcz* Annával 1906. december hó 16-án Kőszegen;

*Szöke* István cz. őrmester, *Kósa* Eszterrel január hó 24-én Tasson.

## PÁLYÁZATOK.

Egy 2000 korona fizetés és 700 korona lakpénzzel javadalmazott kezelőtisztzi;

két 1400 korona fizetés és 600 korona lakpénzzel javadalmazott irodaségdtisztzi; — és

egy 1200 korona fizetés és 400 korona lakpénzzel javadalmazott közbüvőhídi és állatvásári altisztzi állás Budapest székesfővárosnál. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Egy évi próbaidő. Kérvények a székesfőváros tanácsához 1907. márczius hó 2-gig.

Egy irnoki állás a mezőtúri kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kezelési ténedőkben való jártasság. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szolnoki kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 10-gig.

Két rendőri állás Pancsova városánál. Fizetés 720 korona. Csizmailletmény 24 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Szerb és német nyelv ismerete. Kérvények Pancsova város polgármesteréhez 1907. évi márczius hó 9-gig.

Két gyakornoki állás a m. kir. zálogházknál. Segélydíj 800, illetve 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A 800 korona segélydíjjal javadalmazott

álláshoz érettségi vizsga, a 600 korona álláshoz egy középiskolai osztály. A kereskedelemügyi miniszterhez címzett kérvények a m. kir. zálogházak igazgatójához 1907. évi márczius hó 9-ig.

Egy hivatalzolgai állás a teregovai kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a karánsebesi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 24-ig.

Egy irtoki állás a pozsonyi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 8-ig.

Egy irtoki állás a királyhelmecezi kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljuhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 5-ig.

† Egy irtoki állás a soproni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 7-ig.

Egy irtoki állás a pápai kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a veszprémi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 5-ig.

Egy irtoki állás a kovásznai kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kézdvásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 3-ig.

Egy irtoki állás a vámosmikolai kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az ipolyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 5-ig.

Egy hivatalzolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 18-ig.

Egy hivatalzolgai állás az alsólendvai kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalaegerszegi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 6-ig.

Egy hivatalzolgai állás az országos színművészeti akadémiánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Természet-

beni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Asztalos-mesterségben s a színpadi díszítő munkában való jártasság. Kérvények az orsz. m. kir. színművészeti akadémia igazgatóságához 1907. évi márczius hó 5-ig.

Egy irtoki állás a trencsényi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a trencsényi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 6-ig.

Egy irtoki állás Besztercze-Naszód vármegye alispáni hivatalnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Besztercze-Naszód vármegye alispánjához 1907. évi márczius hó 4-ig.

Egy-egy hivatalzolgai állás a nagyszébeni és makói áll. főgymnasiumoknál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz intézet kérvények az illető m. kir. áll. főgymnasium igazgatóságához 1907. évi február hó 28-ig.

Egy irtoki állás a megyesi kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az érsebetvárosi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 2-ig.

Egy irtoki állás a dési kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Oláh nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dési kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 1-ig.

Egy hivatalzolgai állás Borsod vármegye miskolczi járásában. Fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Ruhailletmény 130 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Borsod vármegye alispánjához 1907. évi február hó 28-ig.

Egy fogházóri állás a budapesti kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. ügyészséghez 1907. évi február hó 28-ig.

Egy hivatalzolgai állás a brassói kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar, német és román nyelv szóban és írásban. Kérvények a brassói kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi február hó 23-ig.

Egy irtoki állás a hernádszadányi kir. járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a kassai kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 4-ig.